

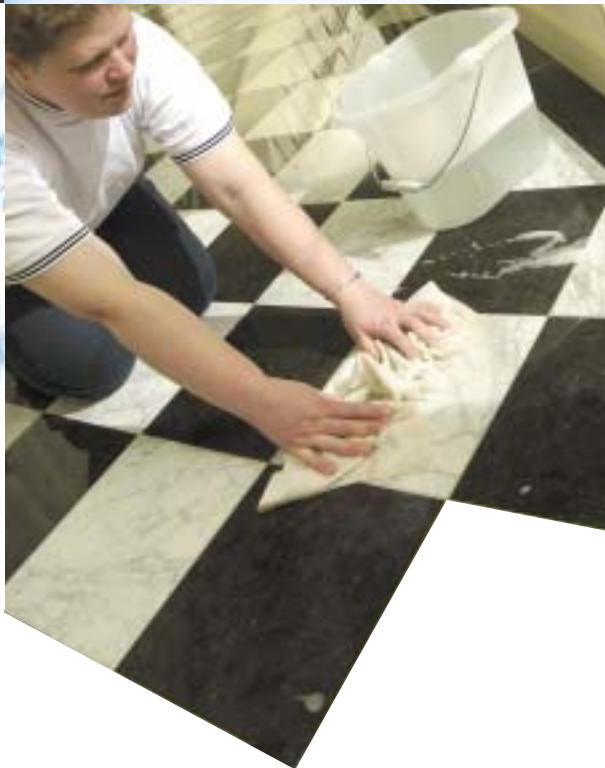
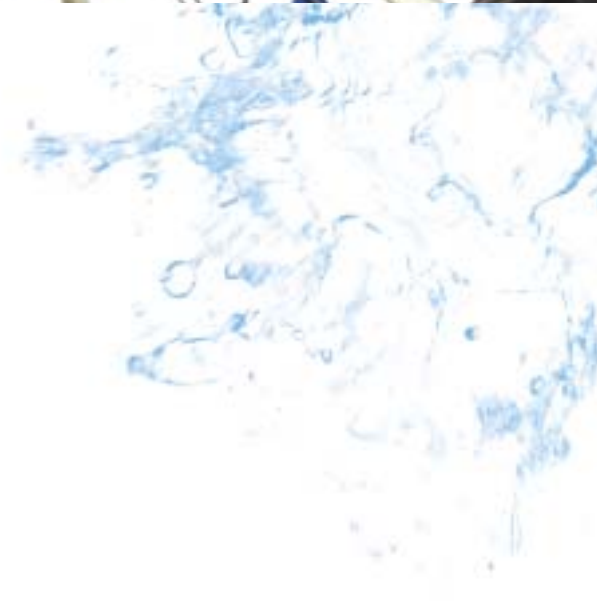
nv Waterleidingmaatschappij
Drenthe

Lauwers 3
9405 BL Assen
Postbus 18
9400 AA Assen

Tel (0592) 854 500
Fax (0592) 854 599
E-mail info@wmd.nl
www.wmd.nl

Tekst en redactie
WMD
Fotografie
JAV studio's
Vormgeving
In Ontwerp
Druk
Koninklijke Van Gorcum

Samenstelling	3
Raad van commissarissen, ondernemingsraad, directie alsmede aandeelhouders	3
Advies	4
Van de raad van commissarissen aan de algemene vergadering van aandeelhouders	4
Directieverslag	5
Strategie	5
Watervoorziening	6
Jaarproductiecijfers	8
Waterkwaliteit algemeen	9
Klanten	13
Mens en Organisatie	14
Financiën	15
Beleidsdoelstellingen en realisatie	15
<i>Strategie</i>	15
<i>Watervoorziening</i>	16
<i>Klanten</i>	17
<i>Mens en Organisatie</i>	18
<i>Financiën</i>	19
Vergelijking vennootschappelijk resultaat 2003 met het financieel plan	20
Kengetallen	21
Voorzieningsgebied	22
Jaarrekening 2003	25
Geconsolideerde balans	27
Geconsolideerde winst- en verliesrekening	28
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	29
Algemene toelichting	30
Toelichting op de geconsolideerde balans	33
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	38
Vennootschappelijke balans	41
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening	42
Algemene toelichting	43
Toelichting op de vennootschappelijke balans	44
Toelichting op de vennootschappelijke winst- en verliesrekening	46
Overige gegevens	47
Accountantsverklaring	48

Raad van commissarissen

S.B. Swierstra	Voorzitter
M.J. Augusteijn-Esser	
G. Evenhuis	
A. Meijer	
R.W. Munniksma	
G. Vliegghuis	Vanaf 28-11-2003
J. Wiersum	Secretaris

Ondernemingsraad

K.S. Dijkema	Voorzitter
I. Bosma	Secretaris
K. Baas	
J. Lubbers	
H. Ramaker	

Directie

K.J. Hoogsteen

Overzicht van uitgegeven aandelen

<i>Aandeelhouders</i>	<i>Aantal aandelen</i>
Provincie Drenthe	870
Gemeente Aa en Hunze	53
Gemeente Assen	121
Gemeente Borger-Odoorn	54
Gemeente Coevorden	75
Gemeente Emmen	214
Gemeente Hogeveen	111
Gemeente Midden-Drenthe	66
Gemeente Noordenveld	64
Gemeente Tynaarlo	43
Gemeente Westerveld	19
Gemeente De Wolden	50

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 25 van de statuten van de vennootschap bieden wij u hierbij aan de balans en de winst- en verliesrekening over het jaar 2003, met de bijbehorende toelichting, alsmede het verslag van de directeur over de gang van zaken van de vennootschap en het gevoerde bestuur gedurende het boekjaar.

De winst- en verliesrekening over 2003 sluit met een positief saldo van € 1.701.000. Het eigen vermogen van de vennootschap per 31 december 2003 bedraagt € 28.997.000.

De jaarrekening wordt, conform artikel 25 lid 4 van de statuten, ter goedkeuring aan u voorgelegd. Wij stellen u voor een dividend uit te keren van 5% over het geplaatste kapitaal.

Wij spreken onze waardering uit voor de wijze waarop personeel en directie zich in het verslagjaar hebben ingezet voor de drinkwatervoorziening in het verzorgingsgebied van de vennootschap.

Assen, 28 april 2004

Namens de raad van commissarissen,

S.B. Swierstra	Voorzitter
J. Wiersum	Secretaris

Strategie

De NV Waterleidingmaatschappij Drenthe (WMD) zag en ziet zichzelf als onderdeel van de waterketen en vindt dat dit organisatorisch vertaald zou moeten worden. Eén waterketenbedrijf met als taken de drinkwatervoorziening, de afvalwaterinzameling en het zuiveren van het afvalwater. De waterketen is op rijksniveau in 2003 weer op de agenda gezet. Een actief overheidsbeleid is ons inziens een absolute voorwaarde om vormen van duurzame samenwerking in de waterketen te realiseren.

Samenwerking in de waterketen heeft erin geresulteerd dat samen met het waterschap Velt en Vecht in 2003 een joint venture (NieuWater BV) is opgericht waarin het project Stroomdal is ondergebracht. De gemeenten Aa en Hunze en Assen liften vanaf 1 januari 2003 met hun rioolrechten en afvalstoffenheffing mee op de waternota van de WMD.

In totaal drie gemeenten in ons voorzieningsgebied - de twee eerder genoemde en Coevorden - liften nu met hun rioolrechten mee op de waternota.

Het project 'Waterland' is in 2003, doordat nu ook de laatste waterleveringen aan het Noorder Dierenpark zijn gerealiseerd, afgerond. Dit project omvatte niet alleen de realisatie van een compleet nieuwe waterfabriek in Emmen, maar ook een andere manier om, binnen een stringente bescherming van het grondwaterbeschermingsgebied aldaar, meerdere functies binnen het grondwaterbeschermingsgebied te realiseren.

Ook werd in het project 'Waterland' de waterketen compleet gesloten en werden in water-technologische zin nieuwe methoden geïntroduceerd. Binnen Waterland tenslotte werd en wordt op vruchtbare wijze samengewerkt met het waterschap Velt en Vecht.

In 2003 werd, samen met het Waterbedrijf Groningen en het Waterlaboratorium Noord, een nieuwe gezamenlijke automatiseringsafdeling - GiGa - opgericht die voor de drie bedrijven werkt. Ook werd gezamenlijk een nieuw financieel systeem en een personeelsysteem gekocht, dat met ingang van 2004 in gebruik is genomen.

Watervoorziening

De voor een duurzame waterwinning essentiële grondwaterbescherming werd onderdeel van een dereguleringsoperatie van de provincie Drenthe. Het neerleggen van verantwoordelijkheden bij de direct betrokken partijen, i.c. waterleiding-bedrijven - op zich een goede zaak - dient ons inziens goed afgestemd te worden op de mogelijkheden en onmogelijkheden van de diverse partijen, zowel privaat als publiek. Het wingebed Breevenen is in 2003 technisch afgerond en in gebruik genomen. Breevenen is een fraai voorbeeld van meervoudig gebruik van de beschikbare ruimte waardoor mogelijkheden ontstaan die bij enkelvoudig gebruik niet mogelijk zijn.

In samenwerking met de provincie Drenthe, het Waterbedrijf Groningen en het waterschap Hunze en Aa's is in 2003 een proef gestart naar duurzaam integraal waterbeheer in de benedenloop van de Hunze.

Met NLTO werd een nieuw convenant inzake stimulering grondwatervriendelijke landbouw in grondwaterbeschermingsgebieden afgesloten.

Het monitoringsysteem rondom de winning Gasselte is in het verslagjaar gereed gekomen. Voor de bescherming van de grondstof is een systeem van monitoring opgezet. Rondom de kwetsbare winningen - Valtherbos, Noordbargeres, Gasselte en Leggeloo - bestaat nu een compleet systeem van monitoring.

De belangrijke transportleiding tussen Annen en Assen werd eind 2003 in gebruik genomen.

In het kader van het vervangingsprogramma van AC-leidingen zijn afspraken gemaakt met een aannemer, met als doelstelling de bij de WMD bestaande werkwijze praktisch te toetsen aan werkwijzen zoals die gelden binnen de aannemerij. Medewerkers van de WMD en van de aannemer worden daartoe per project in een gezamenlijk team bijeen gebracht.

Uitbreiding van en reparatie aan het leidingnet in 2003

Hoofdleiding	Km	Aantal
Nieuwbouw	26,2	
Vervanging en reconstructie	62,9	
waarvan vervallen AC-leidingen	41,8	
waarvan verwijderd	12,5	
Storingen/lekkages		625
Aansluitingen		
Nieuwbouw	44,4	2.273
Tijdelijk		765
Wijzigingen		749
Storingen/lekkages		3.201
KLIC meldingen		6.364

De samenstelling van het hoofdleidingnet (ca. 4147 km) naar materiaalsoort is:

PVC	56,5 %
Asbestcement	37,0 %
Gietijzer	5,7 %
HPE/overig	0,8 %

In 2003 is de installatie voor het spoelwaterhergebruik van het pompstation Leggeloo gebouwd en in gebruik genomen. Het realiseren van spoelwaterhergebruik vindt vanwege de hoge kosten in relatie tot de geringe milieuwinst, getemporeerd plaats.

Gestart is met de voorbereiding voor de ontharding van pompstation Zuidwolde.

Door investeringen in nieuwe zuiverings-technieken heeft de WMD inmiddels een hoog kennisniveau op dit gebied opgebouwd.

Jaarproductiecijfers

Drinkwater in m³ aangevuld met in- en verkopen

Pompstations	1999	2000	2001	2002	2003	% t.o.v. 2002
Assen	3.664.284	3.706.100	3.627.524	3.698.150	3.817.345	3,22
Annen	1.007.945	1.032.689	1.769.013	1.909.459	1.993.992	4,43
Gasselte	2.395.925	2.361.341	2.330.671	2.286.978	2.266.770	-0,88
Zuidlaren	975.060	1.009.766	4.333	0	0	-
Beilen	3.290.890	3.020.298	3.238.654	3.058.696	3.100.886	1,38
Ruinerwold	1.609.107	1.787.496	1.809.136	1.859.390	1.880.289	1,12
Zuidwolde	1.062.469	966.562	967.604	983.578	939.729	-4,46
Leggelo	730.473	702.193	668.928	693.800	663.588	-4,35
Hoogeveen	3.512.863	3.628.914	3.498.051	3.485.897	3.657.560	4,92
Valtherbos	5.168.979	5.029.072	4.841.813	5.157.394	5.201.638	0,86
Noord- bargeres	4.745.288	4.549.136	4.463.755	4.098.856	4.290.074	4,67
Kruidhaars	1.841.263	1.683.461	1.759.775	1.682.434	1.720.656	2,27
Dalen	1.040.305	1.096.561	1.133.826	1.121.535	1.126.066	0,40
Subtotaal	31.044.851	30.573.589	30.113.083	30.036.167	30.658.593	2,07
Inkoop engros						
Nietap	1.223.664	1.423.700	1.135.381	1.217.586	1.280.019	5,13
De Punt	1.113.221	857.814	1.320.730	997.679	1.018.102	2,05
Verkoop engros						
VITENS	-1.597.414	-1.787.167	-1.808.262	-1.855.076	-1.880.289	1,36
Subtotaal	31.784.322	31.067.936	30.760.932	30.396.356	31.076.425	2,24
Inkoop overig						
	25.500	16.149	17.362	17.174	53.309	
Verkoop overig						
	-114.558	-105.662	-79.226	-74.369	53.309	
Totaal	31.695.264	30.978.423	30.699.068	30.339.161	31.085.658	2,46

Waterkwaliteit algemeen

Overeenkomstig het Waterleidingbesluit 2001 is door Waterlaboratorium Noord bacteriologisch en chemisch onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van het door de pompstations onttrokken grondwater, zowel voor, tijdens, als na de zuivering alsmede in het distributiegebied. De overzichten van de kwaliteit van het ruwe grondwater en het uitgaande reine water van de pompstations zijn als bijlage aan het verslag toegevoegd. Het gedistribueerde water voldeed aan de normen voor leidingwater, genoemd in het nieuwe Waterleidingbesluit 2001, met enkele uitzonderingen voor te lage waarden voor de saturatie-index (SI) op enkele locaties in de distributiegebieden Kruidhaars, Noordbargeres, Valtherbos en Inkoop De Punt.

Een lage SI betekent dat het water geen kalk afzet bij koudwatertemperatuur, maar zelfs nog een beetje kalk kan oplossen. Dit heeft geen gevolgen voor de gezondheid, reden waarom de Inspectie VROM hiertegen geen bezwaar heeft. Het verhogen van de SI vereist investeringen bij pompstations (beluchting of loogdosering). Waar zinvol (soms is een verhoging nadelig in verband met kalkafzetting) en mogelijk wordt de SI aangepast.

In onderstaande tabel is de omzet in analyses gespecificeerd naar type onderzoek en uitgedrukt in punten.

Type onderzoek	2003	2002	
Biologie	87.440	114.150	-23.4 %
Fysisch Chemisch	117.748	113.623	3.6 %
Metalen	63.539	65.192	-2.5 %
Organisch	117.025	132.525	-11.7 %
uitbested	4.293	5.612	-23.5 %
Totaal	390.045	431.102	-9.5 %

Waterkwaliteit

Parameter	Eenheid	Assen		Gasselte		Annen		Noordbargeres	
		ruw	rein	ruw	rein	ruw	rein	ruw	rein
Temperatuur	°C	10,9	11,2	9,5	9,6	10,8	10,5	10,3	10,3
Zuurgraad	pH	7,16	7,77	7,05	7,74	7,32	7,61	6,86	7,67
Zuurstof	mg/l	<0.5	9	<0.5	11,2	<0.5	10,8	<0.5	11,3
Troebelheid	FTU		0,13		0,22		0,12		0,15
Kleur	mg Pt/l		4		<3		5		4
El. Gel.									
Vermogen	mS/m	46,9	36,0	27,1	29,8	32,5	29,6	42,1	38,4
Waterstof-									
carbonaat	mg/l	282	201	115	137	199	185	134	101
Chloride	mg/l	27	23	19	20	14	13	38	38
Sulfaat	mg/l	<0.5	0,9	25	25	5	5,0	55	55
Natrium	mg/l	21,4	19,1	12,2	12,2	10,8	12,1	19,7	19,9
Kalium	mg/l	1,9	1,9	1,7	1,5	1,5	1,7	1,6	4,1
Calcium	mg/l	77,2	53,4	35,4	48,2	55,7	54,4	51,0	50,9
Magnesium	mg/l	6,5	6,3	4,5	4,6	4,3	4,3	6,7	6,64
Totale									
Hardheid	mmol/l	2,20	1,59	1,07	1,39	1,57	1,54	1,55	1,54
Vrij Koolzuur	mg/l	34	5	21	5	17	9	49	5
Ammonium	mg/l	0,57	<0,025	0,04	<0,025	0,10	<0,025	0,22	<0,025
Nitriet	mg/l	<0.008	<0.008	<0.008	<0.008	<0.008	<0.008	<0.008	<0.008
Nitraat	mg/l	<0.6	2,4	<0.6	<0.6	<0.6	<0.6	<0.6	2,0
Ortho-fosfaat	mg/l P	<0.017	<0.017	0,14	<0.017	0,24	<0.017	0,2	<0.017
Silicaat	mg/l		11		8,4		10		7,5
Opgel. org.									
Koolstof	mg/l	1,6	1,8	0,8	1,1	1,3	0,9	1,8	1,8
Ijzer	mg/l	4,2	0,03	7,2	<0.02	4,3	<0.02	14,3	<0.02
Mangaan	mg/l	0,11	<0.005	0,31	<0.005	0,23	<0.005	0,51	<0.005
Aluminium	mg/l	<5	<5	<5	<5	<5	<5	<5	<5

Waterkwaliteit

Parameter	Eenheid	Valtherbos		Kruidhaars		Dalen	
		ruw	rein	ruw	rein	ruw	rein
Temperatuur	°C	9,7	9,8	10,3	10,4	10,7	10,4
Zuurgraad	pH	6,51	7,54	6,69	7,35	6,45	7,51
Zuurstof	mg/l	<0.5	9,8	<0.5	10,4	<0.5	10,5
Troebelheid	FTU		<0.1		0,25		0,16
Kleur	mg Pt/l		3		<3		<3
El. Gel.							
Vermogen	mS/m	19,6	28,6	24,9	33,6	40	49,1
Waterstof-							
carbonaat	mg/l	56	123	111	165	79	150
Chloride	mg/l	22	22	19	18	53	55
Sulfaat	mg/l	21	22	24	25	66	65
Natrium	mg/l	13,3	13,3	11,1	11,1	26,3	30,2
Kalium	mg/l		1,4	1,1	1,6	1,5	4
Calcium	mg/l	12,4	45,9	33,2	58,6	36,7	69,3
Magnesium	mg/l	2,7	2,8	3,5	3,6	7,4	7,5
Totale							
Hardheid	mmol/l	0,42	1,26	0,97	1,61	1,22	2,04
Vrij Koolzuur	mg/l	54	7	50	15	60	8
Ammonium	mg/l	0,05	<0,025	0,08	<0,025	0,14	<0,025
Nitriet	mg/l	<0.008	<0.008	<0.008	<0.008	0,01	<0.008
Nitraat	mg/l	<0.6	<0.6	<0.6	<0.6	1,4	1,4
Ortho-fosfaat	mg/l P	0,21	<0.017	0,26	<0.017	0,19	<0.017
Silicaat	mg/l		8,6		10		8,8
Opgel. org.							
Koolstof	mg/l	1,0	2	1,9	2,1	2,5	1,0
Ijzer	mg/l	16,6	<0.02	9,6	<0.02	12,3	<0.02
Mangaan	mg/l	0,59	<0.005	0,33	0,006	0,42	<0.005
Aluminium	mg/l	<5	<5	<5	<5	<5	<5

Waterkwaliteit

Parameter	Eenheid	Beilen		Ruinervold		Zuidwolde		Leggelo		Hoogeveen	
		ruw	rein	ruw	rein	ruw	rein	ruw	rein	ruw	rein
Temperatuur	°C	10,5	10,6	10,1	10,4	9,9	10,9	10,3	10,5	11,2	11,4
Zuurgraad	pH	7,07	7,37	6,81	7,7	6,65	7,44	7,02	7,55	6,85	8,14
Zuurstof	mg/l	<0,5	9,6	<0,5	10,8	<0,5	7,3	<0,5	10,6	<0,5	10,4
Troebelheid	FTU		0,36		<0,1		<0,1		<0,1		<0,1
Kleur	mg Pt/l		6		10		12		3		9
El. Gel.											
Vermogen	mS/m	41,8	40,1	36,2	33,0	44,7	43,0	34,3	32,8	49,2	32,1
Waterstof-											
carbonaat	mg/l	237	219	232	205	288	260	167	152	328	186
Chloride	mg/l	20	21	13	14	20	24	25	25	18	20
Sulfaat	mg/l	18	20	3,9	4,8	<0,5	<0,5	14	14	<0,5	<0,5
Natrium	mg/l	13	13,3	10,3	10,1	16,2	16,7	13,5	13,4	13,4	14,3
Kalium	mg/l	4,1	1,6		1,1		1,5	1,3	1,8	3,8	1,6
Calcium	mg/l	70,6	70,4	61,6	58,5	72,8	72,5	52,7	52,6	88,1	48,4
Magnesium	mg/l	6,1	6,2	5,8	5,8	7,4	7,4	3,9	3,96	7,7	7,6
Tot. Hardheid	mmol/l	2,01	2,01	1,78	1,70	2,12	2,11	1,48	1,48	2,51	1,52
Vrij Koolzuur	mg/l	39	18	67	8	120	17	36	11	88	<2
Ammonium	mg/l	0,35	<0,025	0,42	<0,025	1,20	<0,025	0,10	<0,025	0,51	<0,025
Nitriet	mg/l	<0,008	<0,008	<0,008	<0,008	<0,008	<0,008	0,01	<0,008	<0,008	<0,008
Nitraat	mg/l	<0,6	1,2	<0,6	1,6	<0,6	4,6	7,3	7,3	<0,6	2,1
Ortho-fosfaat	mg/l P	0,22	<0,017	0,24	0,05	0,33	<0,017	0,36	<0,017	0,22	<0,017
Silicaat	mg/l		12		12		14		10		12
Opgelost org.											
Koolstof	mg/l	3,5	3,8	5,5	5,2	7,1	6,5	2	2,0	4,6	4,6
lIzer	mg/l	7,2	0,04	7,1	<0,02	11	<0,02	9,2	<0,02	8,4	<0,02
Mangaan	mg/l	0,18	0,006	0,22	<0,005	0,29	<0,005	0,23	<0,005	0,23	<0,005
Aluminium	mg/l	<5	<5	5	<5	<5	<5	<5	<5	<5	11

Klanten

Gezamenlijk met andere waterleidingbedrijven werd de laatste hand gelegd aan harmonisatie van het Verbruikersinformatiesysteem. Door deze harmonisatie is minder maatwerk vereist, wat de kosten van beheer en nieuwe versies naar beneden brengt.

Hierna treft u een overzicht aan van het aantal aansluitingen per 31 december 2003.

Het overzicht per gemeente was als volgt:

Gemeente	Aansluitingen per 31 december 2003 (x 1.000)	
Emmen		43
Assen		26
Hoogeveen		23
Coevorden		15
Midden-Drenthe		14
Noordenveld		14
Aa en Hunze		11
Borger-Odoorn		11
De Wolden		10
Tynaarlo		9
Westerveld		4
Totaal		180

Mens en Organisatie

Het aantal werknemers aan het eind van het verslagjaar bedroeg

NV Waterleidingmaatschappij Drenthe	163
BètaWater BV	1
Totaal	164
Fte's	155

Het overlijden van Anneke Polnaja, medewerker klantenteam, kwam als een schok voor ons allen. Zij was een zeer gedreven, enthousiaste medewerker die zeer gemist wordt.

Twintig medewerkers verlieten de dienst, achttien werknemers op basis van een afgesproken Sociaal Plan in verband met een reorganisatie, twee medewerkers op eigen verzoek.

In 2003 is geen nieuw personeel aangetrokken.

De gemiddelde leeftijd per 31 december 2003 was 44,7 jaar.

De verdeling over de verschillende leeftijds-categorieën was als volgt:

	Totaal	Mannen	Vrouwen
t/m 24	1	1	0
25 t/m 34	14	10	4
35 t/m 44	59	45	14
45 t/m 54	77	72	5
55 jaar en ouder	13	12	1
Totaal	164	140	24
Percentueel		85%	15%

In 2003 werd de reorganisatie van de regio's geïmplementeerd.

Het aantal exploitatieregio's werd teruggebracht van drie naar twee; het aantal teams in de regio werd met één verminderd tot twee.

De wens om te komen tot meer marktconformiteit heeft in 2003 geleid tot invoering van een nieuw functiewaarderingssysteem met marktconforme loonlijn, vastgelegd in een nieuwe bedrijfs-CAO.

Ook is in 2003 de hypotheekregeling (ingevoerd in de jaren vijftig), die de uitstroom teveel beperkte, buiten de WMD geplaatst. Vrijwel de gehele portefeuille is ondergebracht bij de Friesland Bank. De wens te komen tot marktconformiteit en de garanties bij overgang die voor de werknemers gelden, brengen een nieuw dilemma met zich mee: verschil tussen oude en nieuwe werknemers.

In 2003 besloot de WWB, na in 2001 een tegengesteld besluit te hebben genomen, een landelijk systeem van waardering en marktconform belonen in te voeren. Deze veranderende positiebepaling van de WWB leidt voor de WMD tot het vlak na elkaar invoeren van functiewaarderingssystemen.

De balans tussen centraal of decentraal regelen van arbeidsvoorwaarden moet binnen WWB-verband steeds weer gevonden worden; wat de WMD betreft op basis van consensus tussen de verschillende waterleidingbedrijven, waarbij de autonomie van ieder bedrijf wordt gerespecteerd.

Financiën

De voorbereiding van de invoering van een nieuw Financieel Systeem heeft in 2003 veel tijd en inzet van de medewerkers gevraagd. De toegankelijkheid van het nieuwe systeem is ten opzichte van het bestaande systeem sterk verbeterd. Annex aan de invoering heeft een revisie plaatsgevonden van administratieve procedures die zijn beslag heeft gekregen in het nieuwe systeem.

Beleidsdoelstellingen en realisatie

Naast het jaarverslag over 2003 wordt kort teruggekeken op de afgelopen zeven jaar. De spiegel die daarbij gebruikt wordt zijn de beleidsvoor-nemens zoals verwoord in het Beleidsplan 1997-2001 en het Beleidsplan 2001-2005. Wat wilde de WMD en wat heeft ze bereikt! De zevenjaarsperiode heeft niets van doen met vette of magere jaren. Zo'n zeven jaar geleden moest de WMD haar positie opnieuw bepalen. Een zeer intensief en langdurig fusie-traject was mislukt. Een nieuwe directeur was aangetreden.

Strategie

Het thema van het Beleidsplan 1997-2001 was 'Samenwerking'.

Samenwerking met de waterschappen, gemeenten en andere nutsbedrijven. Onze conclusie destijds, na een uitgebreid onderzoek naar vormen van samenwerking tussen WMO en WMD en de twee zuidelijke waterschappen, was dat de samenwerking stapsgewijs opgebouwd moest worden; gezamenlijke projecten uitvoeren en op deze wijze elkaar leren kennen.

De waterschappen Hunze en Aa's, Velt en Vecht, Reest en Wieden en Noorderzijlvest liften nu al enige jaren met hun nota's mee op de nota van de WMD.

Voor de afvalwaterinzameling werd een samenwerkingsconstructie ontwikkeld die aangeboden werd aan een gemeente in ons voorzieningsgebied. Deze samenwerking bleek vooralsnog een te grote stap te zijn.

Wat de samenwerking met andere waterleidingbedrijven betreft is het Waterbedrijf Groningen onze natuurlijke partner. De samenwerking krijgt daar gestalte waar concreet voordelen voor beide bedrijven zijn te behalen. Een gezamenlijk laboratorium en twee gezamenlijke afdelingen is het resultaat.

Samenwerking met Waterbedrijf Groningen op de kernactiviteiten - winning, productie en distributie van drinkwater - vindt niet plaats.

Het streven om ook andere watergerelateerde activiteiten te ondernemen heeft wat industrie-water betreft geleid tot de levering van gedemineraliseerd water aan een industrie in Zuidoost-Drenthe. Dit water wordt gewonnen uit oppervlaktewater; voorheen werd hiervoor drinkwater, gewonnen uit grondwater, gebruikt. De relatie tussen de verschillende waterleveringen werd hier optimaal uitgebuit.

Daarnaast werd gestart met het bottelen van water in zogenaamde twintigliter flessen. Hiervoor werd met andere partners een vennootschap onder firma opgericht. Het water is afkomstig uit ons wingebed Breevenen.

Watervoorziening

Het bedrijf zorgt, zo lezen we in het Beleidsplan 1997-2001, bij de inrichting van de grondwaterwinningen voor een zodanig waterhuishoudkundige en landschappelijke inrichting dat optimale voorwaarden voor natuurwaarden worden geboden. Terugkijkend kan geconstateerd worden dat het waterwingebied Breevenen een fraai voorbeeld is van werkelijkheid geworden streven. Grondwateronttrekking en natuurontwikkeling gaan hier hand in hand.

Door opheffing of vermindering van enkele grondwateronttrekkingen in de afgelopen jaren werd de afstemming tussen winning en de gevolgen daarvan geoptimaliseerd. In het kader van leveringszekerheid spelen ook kleinere pompstations een belangrijke rol, waardoor het beleidsvoornemen om het in productie houden van kleinere pompstations ter discussie te stellen in een ander daglicht kwam te staan.

Het watervoorzieningsplan en de gewenste leveringszekerheid voorzien in de aanleg van een transportleiding van Breevenen naar Assen en verder naar Beilen.

Het in Annen en Breevenen op een zeer natuurvriendelijke wijze gewonnen water wordt hierdoor provinciebreed ingezet.

Klanten

De leveringszekerheid, op basis van de Vewin-normen tot stand gekomen, heeft een hoog niveau bereikt. De laatste maatregelen op dit gebied worden in 2004 genomen. Ook de kwaliteit van het drinkwater is, gezien de benchmarkresultaten, onverminderd zeer hoog. Uit menig onderzoek blijkt dat kwaliteit en betrouwbaarheid voor de klant veruit de belangrijkste waarden zijn waaraan een waterleidingbedrijf moet voldoen.

Door het gebruik van internet is de informatievoorziening aan de afnemers sterk verbeterd.

Het streven om de tariefverschillen per m³ geleverd water tussen klein- en grootverbruikers op te heffen, is in 2003 gerealiseerd. Het streven om te komen tot een gezamenlijk klantkantoor met waterschappen is niet gerealiseerd. Dit geldt eveneens voor de wens om allerlei waterdiensten vanuit de regiokantoren aan te bieden aan potentiële klanten.

Aan verbetering van de klantvriendelijkheid is de afgelopen jaren hard gewerkt. Intern zijn werkwijzen aangepast om de klant beter te bedienen en is veel aandacht besteed, middels trainingen, aan een klantvriendelijke opstelling.

De fysieke meteropname door eigen meteropnemers is opgeheven en vervangen door opname door de klant zelf en verwerking via telefoon, internet en opnamekaartjes. Controle vindt steekproefsgewijs plaats. Ook is de afrekenperiode gewijzigd in een afrekening per kalenderjaar in plaats van een afrekening per sectie gedurende het jaar.

Mens en Organisatie

Gedurende de afgelopen zeven jaar vond tweemaal een grote reorganisatie plaats, naast tal van kleinere. Niet alleen de structuur werd aangepast, ook werkwijzen en processen werden verbeterd.

De geformuleerde doelstellingen waren: meer efficiency, een grotere klantgerichtheid en een beter gebruik van de aanwezige capaciteiten van de medewerkers.

De reorganisaties hebben ook geleid tot een grote uitstroom van oudere werknemers (tweemaal een sociaal plan met vertrekregelingen) en instroom van nieuwe medewerkers.

De instroom van nieuwe medewerkers brengt, zo is gebleken, de nodige frisheid in de organisatie.

Medewerkers hebben zich ontwikkeld. De grotere mogelijkheden die hun werden geboden zijn met beide handen aangegrepen, waardoor statisch lijkende zaken dynamisch bleken. De taakverbreding en -verrijking is voor de ondernemingsraad dan ook een belangrijke toets geworden bij adviesaanvragen bij reorganisaties.

De uitbesteding is door de jaren heen op een gelijk niveau gebleven.

De WMD doet dus meer met minder mensen.

Het elan en de vernieuwingsdrift van de eerste jaren zijn getemperd. De verandering is geconsolideerd in nieuwe procedures en werkwijzen. Geconstateerd moet worden dat met name in de buitenafdelingen een groot aantal doelstellingen is gehaald.

In het hoofdkantoor, waar grotendeels beleidsvoorbereiding en ondersteuning plaatsvinden, is de efficiency meer bereikt door het personeelsbestand in te krimpen en door de invoering van systemen dan door interne veranderingen.

Een waterleidingbedrijf heeft een bepaalde massa aan knowhow nodig: inhoudelijke waterleiding-technische kennis van winning, zuivering, transport en levering van drinkwater en daarbij behorende technieken en technologie. Wat de kernactiviteiten betreft mag er nooit afhankelijkheid van derden zijn. We moeten het zelf kunnen, want de kwaliteit van het product en de betrouwbaarheid van de levering zijn voor de WMD van de hoogste importantie.

Dat brengt, in een fase waarin van bouw naar beheer wordt overgegaan, een zekere mate van overbezetting met zich mee.

De WMD heeft er altijd naar gestreefd deze 'permanente overcapaciteit' en de 'tijdelijke overcapaciteit', ontstaan wegens doorvoering van een grotere efficiency, tot voordeel van de medewerkers en het bedrijf in te zetten.

Bij de diverse ander-water-projecten (Bèta-Water, GietWater), maar ook bij de projecten in Indonesië is dat gedaan. Deze projecten hebben dan ook vaak geleid tot opbouw van nieuwe kennis bij onze medewerkers. De kennis is onder andere ingezet bij projecten in Kenia en Indonesië ten behoeve van verbetering van de drinkwatervoorziening aldaar.

De invoering van een kwaliteitssysteem vordert langzaam maar gestaag. De cultuur van de onderneming die gericht is op doen, is nog niet in balans met het vastleggen van afspraken en het werken conform de gemaakte afspraken. Een voortdurende, positieve spanning binnen het bedrijf.

Vergelijken we de totale bezetting van eind 1996 met die van eind 2003 en zetten we daar het aantal aansluitingen en de geproduceerde hoeveelheden drinkwater tegen af dan zien we onderstaand overzicht.

	2003	1996
FTE	155	187
Productie m ³	30.700	30.200
Aansluitingen	180.000	164.000
Aansluitingen	1.140	800

Hierin komt duidelijk naar voren dat de arbeids-efficiency uitgedrukt in het aantal aansluitingen per werknemer in zeven jaar met 40% is toegenomen. Mede hierdoor is de WMD in staat de tariefstijging onder het inflatieniveau te houden.

Financiën

Differentiatie van tarieven is al in een vroeg stadium doorgevoerd. Ook de solvabiliteitsdoelstelling is gerealiseerd.

De in 1997 geformuleerde doelstelling om, in verband met stimulering van zorgvuldig omgaan met drinkwater, de tariefsverhogingen alleen door te voeren in de prijs per m³ is losgelaten. De tariefstijgingen zijn in overeenstemming gebracht met de opbouw van de kostenstructuur, die voor een groot gedeelte (kapitaalslasten) vaste kosten zijn. Dit geldt op middellange termijn ook voor personeelskosten.

Vergelijking vennootschappelijk resultaat 2003 met het financieel plan

In het Financieel Plan 2003 is voor het boekjaar 2003 een positief resultaat begroot van € 1.740.000. Het gerealiseerde resultaat van de vennootschap bedraagt € 1.701.000.

Ter toelichting hierop het volgende:

Rubriek	Afwijking	
Overige bedrijfsopbrengsten	Opbrengst meelifers hoger dan begroot	130.000 +
Overige bedrijfsopbrengsten	Opbrengst werkzaamheden golfbaan niet begroot	230.000 +
Elektrische energie	Naheffing groene stroom	400.000 -
Personeelskosten	Afgenomen als gevolg van de reorganisatie	500.000 +
Personeelskosten	Hoger als gevolg van afkoopsommen vervroegde uittreding werknemers	490.000 -
Afschrijving	Lager als gevolg van verschuivingen van ingebruikname activa	500.000 +
Rentelasten	Hoger als gevolg van gewijzigde financierings verhoudingen	350.000 -
Diversen	Overige mutaties per saldo	159.000 -
	Totaal per saldo	39.000 -

Kengetallen NV Waterleidingmaatschappij Drenthe (Vennootschappelijk)

Algemeen	2003	2002	2001	2000	
Productie en inkoop	33.006	32.251	32.569	32.871	x 1.000 m ³
Eigen en onverantwoord verbruik	1.739	1.594	1.926	1.549	x 1.000 m ³
Levering totaal	31.267	30.657	30.643	31.322	x 1.000 m ³
waarvan engros	1.929	1.912	1.887	1.892	x 1.000 m ³
Lengte hoofdleidingnet	4.147	4.120	4.085	4.064	in km
Aantal aansluitingen	181.430	179.021	177.327	176.200	per 31/12
gemiddeld aantal aansluitingen	180.226	178.174	176.764	175.119	
Verbruik kleinverbruik	139	139	138	143	m ³ /aansl
Balans					
Aanschafwaarde materiële vaste activa	167.657	162.859	157.051	131.014	
Boekwaarde materiële vaste activa	110.690	109.156	109.215	88.710	
Boekwaarde in % van aanschafwaarde	66,0	67,0	69,5	67,7	
Boekwaarde per aansluiting per 31/12	610	610	616	503	€ / aansl
Investeringen in het jaar (netto)	8.333	6.102	26.030	34.613	
Eigen vermogen in % van het balanstotaal	22,3	20,7	20,9	22,7	
Eigen vermogen in % van het balanstotaal exclusief hypotheek en overtollige geldmiddelen	23,5	22,6	22,8	25,0	
Resultaten					
Netto omzet water	34.799	33.499	32.321	31.417	
Geactiveerde bedrijfslasten	1.555	1.779	1.890	2.053	
Overige opbrengsten	3.207	2.232	1.955	1.220	
Afschrijvingen	6.628	6.097	5.647	5.218	
Rente	4.506	3.684	3.307	2.795	
Loonkosten incl. sociale lasten, en kosten (exclusief vervroegde uittreding)	8.919	9.101	8.411	7.925	
Overige kosten	11.330	11.510	11.482	10.962	
grondwaterbelasting	5.796	5.431	5.283	5.271	
Bedrijfsresultaat excl. deelnemingen, en kosten vervroegde uittreding	2.382	1.687	2.036	2.520	
Bedrijfsresultaat					
Opbrengst kleinverbruik per aansluiting (gemiddeld)	156,74	152,79	148,84	148,84	€ / aansl
Afschrijvingen in % van aanschafwaarde	3,95	3,90	3,60	4,80	
Rentepercentage langlopende leningen	5,59	5,81	5,52	5,97	
Kapitaalslasten per aansluiting in €	61	56	50	45	per 31/12
Overige kosten per aansluiting in €	61	64	65	63	per 31/12
Grondwaterbelasting per aansluiting in €	32	30	30	30	per 31/12
Aantal werknemers in FTE's	154	176	178	172	per 31/12
Gemiddeld aantal werknemers in FTE's	158	176	174	172	
Gemiddeld salaris per werknemer (FTE)	52.950	51.710	47.253	45.028	€
Aantal aansluitingen per werknemer (FTE)	1.141	1.012	1.015	1.001	

Voorzieningsgebied WMD

- Hoofdkantoor
- Regiokantoor
- Drinkwaterproductiestation
- Steunpunt

Geconsolideerde balans per 31 december 2003

Voor winstverdeling (bedragen in duizenden euro's)

Activa	31 december 2003	31 december 2002
Vaste activa		
Immateriële vaste activa	81	124
Materiële vaste activa	115.530	114.218
Financiële vaste activa	<u>4.796</u>	<u>14.683</u>
	120.407	129.025
Vlottende activa		
Voorraden	479	488
Vorderingen	3.972	2.106
Liquide middelen	<u>5.745</u>	<u>555</u>
	<u>10.196</u>	<u>3.149</u>
	130.603	132.174
Passiva		
Groepsvermogen	28.997	27.296
Minderheidsbelang van derden	-6	-5
Langlopende schulden		
Leningen	85.182	85.463
Kortlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	10.054	11.506
Schulden aan handelscrediteuren	2.836	3.084
Belastingen en premies sociale verzekeringen	728	616
Overige schulden	<u>2.812</u>	<u>4.214</u>
	<u>16.430</u>	<u>19.420</u>
	130.603	132.174

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2003

(Bedragen in duizenden euro's)

	2003	2002
Netto omzet waterverkopen	36.119	34.551
Geactiveerde salarissen	1.555	1.779
Overige bedrijfsopbrengsten	<u>3.209</u>	<u>2.153</u>
Som der bedrijfsopbrengsten	40.883	38.483
Waterinkoop	1.243	1.165
Elektrische energie	1.423	1.074
Chemicaliën e.d.	404	303
Kosten uitbesteed werk	4.581	4.594
Personeelskosten	9.465	10.925
Afschrijvingen	7.039	6.382
Grondwaterbelasting	5.796	5.431
Overige bedrijfskosten	<u>4.342</u>	<u>4.974</u>
Som der bedrijfslasten	<u>34.293</u>	<u>34.848</u>
Bedrijfsresultaat	6.590	3.635
Rentebaten	1.532	1.559
Rentelasten	<u>6.432</u>	<u>5.651</u>
Financieel resultaat	<u>-4.900</u>	<u>-4.092</u>
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening voor belastingen	1.690	-457
Vennootschapsbelasting	35	101
Resultaat deelnemingen	<u>-24</u>	<u>-234</u>
Resultaat uit gewone bedrijfs- uitoefening na belastingen	1.701	-590
Minderheidsbelang van derden	<u>-</u>	<u>1</u>
Resultaat	<u>1.701</u>	<u>-589</u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht over 2003

Bedragen in duizenden euro's

	2003	2002
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	6.590	3.635
Afschrijvingen	7.122	6.445
Verandering in werkkapitaal		
Vorderingen	-1.866	1.767
Voorraden	9	-35
Kortlopende schulden	<u>-2.990</u>	<u>246</u>
	-4.847	1.978
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		
Ontvangen/betaalde interest	-4.900	-4.092
Betaald dividend	-	-6
Vennootschapsbelasting	<u>35</u>	<u>101</u>
	<u>-4.865</u>	<u>-3.997</u>
	4.000	8.061
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in immateriële vaste activa	-	-125
Investeringen in materiële vaste activa	-8.479	-5.721
Desinvesteringen in materiële vaste activa	+87	+168
Investeringen in financiële vaste activa per saldo	<u>-505</u>	<u>-1.595</u>
	-8.897	-7.273
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Overdracht personeelshypotheek aan de Friesland Bank	10.368	
Aangetrokken langlopende schulden	7.000	6.000
Aflossing langlopende schulden	<u>-7.281</u>	<u>-6.752</u>
	<u>10.087</u>	<u>-752</u>
Mutatie geldmiddelen	5.190	36
Stand per 1 januari	555	519
Stand per 31 december	5.745	555

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van NV Waterleidingmaatschappij Drenthe en haar dochtermaatschappijen bestaan voornamelijk uit de zorg voor en instandhouding van de (drink)watervoorziening in haar verzorgingsgebied, benevens het verrichten van alle werkzaamheden, daarmede in verband staande, in de ruimste zin.

Consolidatie

Geconsolideerd worden die binnenlandse ondernemingen waarin de WMD rechtstreeks of middellijk voor meer dan 50% deelneemt in het geplaatste kapitaal en waar NV Waterleidingmaatschappij Drenthe beslissende zeggenschap kan uitoefenen. De financiële gegevens worden voor 100% opgenomen; het aandeel van derden in het groepsvermogen en de groepswinst is vermeld onder 'minderheidsbelang van derden'. Voorts wordt het belang in VOF Anloo (37%) naar evenredigheid in de consolidatie betrokken. In de geconsolideerde jaarrekening zijn betrokken de jaarrekeningen van de vennootschap NV Waterleidingmaatschappij Drenthe alsmede die van de volgende deelnemingen:

Naam	Vestigingsplaats	Deelname in %
NoordWater BV	Assen	100
NorthWater BV	Assen	100
GietWater BV	Assen	99
BetaWater BV	Assen	99
Anl'eau BV	Assen	100
VOF Anloo	Annen	37
IndoWater BV	Assen	100
Tirta Drenthe BV	Assen	100
Tirta Sulawesi BV	Assen	100
Tirta Maluku BV	Assen	100

Wijzigingen in de presentatie

In verband met wijzigingen in de regelgeving voor de jaarverslaggeving dienen met ingang van 1 januari 2003 bijzondere kosten zoals bijvoorbeeld kosten van reorganisaties en dergelijke in het bedrijfsresultaat verantwoord te worden. Dit is geschied en de cijfers over 2002 zijn dienovereenkomstig aangepast. In de jaar rekening 2002 waren deze kosten als buitengewone lasten verantwoord. Voorts dient de winstverdeling met ingang van januari 2003 eerst in de jaarrekening verwerkt te worden nadat deze verdeling is vastgesteld. Derhalve is in deze jaarrekening de winstverdeling niet verwerkt.

Regeling vervroegde uittreding personeel

In 2002 zijn werknemers in dienst van NV Waterleidingmaatschappij Drenthe van 56 jaar en ouder in de gelegenheid gesteld vervroegd uit te treden.

Hiervan hebben toen 16 werknemers gebruik gemaakt. In 2003 hebben nog 2 werknemers van deze regeling gebruik gemaakt. De hieruit voortvloeiende kosten waren in de jaarrekening 2002 onder buitengewone lasten verantwoord, met ingang van 2003 dienen volgens de richtlijnen voor de jaarverslaggeving dergelijke posten in het bedrijfsresultaat verantwoord te worden. Dit is derhalve in deze jaarrekening zo verwerkt.

Grondslagen voor waardering

De gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

Vaste activa

Immateriële vaste activa

De onder deze post begrepen goodwill wordt gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs en wordt afgeschreven in 5 jaren.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen de aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten, onder aftrek van de bijdragen van derden, en verminderd met de daarover berekende afschrijvingen. De gronden ten behoeve van het project Waterland zijn gewaardeerd op vervangingswaarde.

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur en worden berekend naar een vast percentage van de aanschaffingswaarde of vervaardigingskosten.

Financiële vaste activa

Hypothecaire leningen

Hypothecaire leningen worden conform de voor werknemers van NV Waterleidingmaatschappij Drenthe geldende hypotheekregeling verstrekt aan haar personeelsleden. Op de leningen vinden contractuele aflossingen en rentebetalingen plaats.

De aflossingsverplichtingen binnen één jaar zijn onder vlottende activa opgenomen. In 2003 is het merendeel van deze leningen aan de Friesland Bank overgedragen.

Deelnemingen

Deelnemingen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere intrinsieke waarde. De deelneming Intaquin B.V. wordt gewaardeerd tegen het aandeel in de geschatte nettovermogenswaarde per balansdatum. PT Dream Sukses Airindo en PT Inowa Prima

Consult worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs in euro's onder aftrek van de geleden verliezen. Met koerseffecten wordt geen rekening gehouden.

Vennootschapsbelasting

Dit betreft latente aanspraken inzake vennootschapsbelasting uit hoofde van voorwaartse verliescompensatie, gewaardeerd tegen het nominale tarief.

Overige vorderingen

Deze zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde, zonodig onder aftrek van een voorziening voor mogelijk oninbare posten.

Vlottende activa

Vorraden

De voorraden zijn gewaardeerd tegen standaardprijzen, die de laatst betaalde inkooprijzen benaderen. Waar nodig wordt voor incourantheid een voorziening getroffen.

Overige activa en passiva

Voor zover niet anders is aangegeven, worden activa en passiva gewaardeerd tegen nominale waarde. De aflossingsverplichtingen voor het komende boekjaar op langlopende leningen zijn gepresenteerd onder de kortlopende schulden.

Grondslagen resultaatbepaling

Netto omzet

De netto omzet omvat het aan afnemers in rekening gebrachte waterverbruik in het betreffende boekjaar.

Geactiveerde salarissen

Dit betreft werkzaamheden verricht door eigen personeel ten behoeve van investeringsprojecten, gewaardeerd tegen de directe personeelskosten.

Bedrijfslasten

De kosten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Vennootschapsbelasting

Ingevolge de Wet op de Vennootschapsbelasting 1969 (artikel 2, leden 3 en 7) is de vennootschap niet onderworpen aan de heffingen van deze wet. Bij de deelnemingen, die belastingplichtig zijn, wordt de belasting over het resultaat berekend door toepassing van het geldende tarief op het resultaat van het boekjaar. Met fiscaal vrijgestelde bedragen danwel niet aftrekbare bedragen wordt dienovereenkomstig rekening gehouden.

(Bedragen in duizenden euro's)

Immateriële vaste activa

Dit betreft de goodwill die is betaald bij de overname van de activa en passiva van de Stichting Gietwaterproject Zuidoost-Drenthe, alsmede het proportionele deel (37%) van de goodwill ingebracht door Intersource B.V. in VOF Anloo. Voorts is het proportionele deel in de kosten van de ontwikkeling van de bottelfabriek onder de immateriële vaste activa opgenomen. Deze activa worden in 5 jaar afgeschreven ten laste van het resultaat.

Het verloop van de immateriële vaste activa is als volgt:

	2003	2002
Stand per 1 januari	124	37
Investerings		125
Afschrijvingen	-43	-38
Boekwaarde per 31 december	81	124
Aanschafwaarde per 31 december	218	218
Afschrijvingen per 31 december	137	94
Boekwaarde per 31 december	81	124

Materiële vaste activa

De samenstelling en het verloop van de boekwaarden is als volgt:

	Totaal	Gebouwen en terreinen	Machines en Installaties	Leidingen	Overige	Werken in uitvoering
Boekwaarde per 1 januari 2003	114.218	48.020	29.384	30.518	2.029	4.267
Investerings onder aftrek van bijdragen van derden per saldo	8.479	659	1.845	4.688	975	312
Afschrijvingen	7.078	1.633	3.026	1.608	811	-
Desinvesteringen	89	17	-	1	71	-
Boekwaarde per 31 december 2003	115.530	47.029	28.203	33.597	2.122	4.579
Aanschafwaarde	174.496	61.700	47.726	54.970	5.521	4.579
Cumulatieve afschrijvingen	58.966	14.671	19.523	21.373	3.399	-
Boekwaarde per 31 december 2003	115.530	47.029	28.203	33.597	2.122	4.579

Financiële vaste activa

De financiële vaste activa zijn als volgt samengesteld:

	2003	2002
Hypothecaire leningen personeel		
Stand per 1 januari	11.259	11.029
Uitbreiding	1.565	905
Aflossingen	<u>-454</u>	<u>-610</u>
	12.370	11.324
Overgedragen aan de Friesland Bank	-10.784	
Aflossingen komend jaar	<u>-21</u>	<u>-65</u>
Stand per 31 december	1.565	11.259
Niet geconsolideerde deelnemingen		
Aquanet BV 400 aandelen	30	30
Reststoffenunie BV 209 aandelen	9	9
Kiwa NV 35 aandelen	12	12
Bos en Golf BV 40%	176	176
PT Dream Sukses Airindo 58%	769	786
PT Bitung 50%	91	
PT Maluku Utara 50%	14	
Inowa PT 50%	25	25
Intaquin BV 50%	-411	-411
WaterFonds Indonesie BV 13%	136	136
Ad Fontes BV 50%	<u>8</u>	<u>8</u>
	859	771
Rekeningen courant		
PT Dream Sukses Airindo	175	207
PT Maluku Utara	<u>20</u>	
	195	207
Leningen		
Personeel	10	13
Bos en Golf BV	680	680
Vof Gisu	68	68
Waterlaboratorium		500
VOF Anloo	495	304
Intaquin BV	308	253
Noorder Dierenpark	<u>243</u>	<u>289</u>
	1.804	2.107
Vennootschapbelasting		
Berekend over		
1999 t/m 2003	<u>373</u>	<u>339</u>
Totale financiële vaste activa	4.796	14.683

Vlottende activa

De vlottende activa zijn als volgt samengesteld:

	2003	2002
Voorraden		
Voorraden leidingmateriaal, watermeters en verpakkingsmateriaal	479	488
Vorderingen		
Debiteuren en af te rekenen met afnemers	2.617	1.303
Voorziening oninbare vorderingen	-619	-657
Omzetbelasting	460	497
Voorschot Stichting Vakantieverblijven	422	282
Aflossing hypothecaire leningen	437	65
Stichting Masai	222	342
Overige	433	274
Stand per 31 december	<u>3.972</u>	<u>2.106</u>
Liquide middelen		
Kas	6	3
Kredietinstellingen	5.739	552
Stand per 31 december	<u>5.745</u>	<u>555</u>
Totaal vlottende activa	10.196	3.149

Groepsvermogen

Voor de toelichting op het groepsvermogen en het verloop van het eigen vermogen van de vennootschap wordt verwezen naar de toelichting op de vennootschappelijke balans.

Langlopende schulden

De langlopende schulden betreffen onderhandse leningen van kredietinstellingen en pensioenfondsen e.d.

In 2000 heeft NV Waterleidingmaatschappij Drenthe, ter financiering van een aantal projecten, een lening groot ca. € 15.000.000 aangetrokken van de Europese Investeringsbank. De volgende voorwaarden zijn overeengekomen:

- meer dan 50% van de aandelen blijft in handen van publiekrechtelijke organen.
- financiering is bestemd voor specifieke projecten.
- projecten blijven voor de projectduur in economisch eigendom van de WMD.
- de netto-schuldpositie is maximaal 8 keer de operationele cashflow gedurende de laatste 12 maanden.
- solvabiliteitseis van 22%.

	2003	2002
Leningen		
Stand per 1 januari	92.208	92.765
Afgeïst	-6.972	-6.557
Nieuwe leningen	7.000	6.000
	<u>92.236</u>	<u>92.208</u>
Aflossingen komend jaar	-7.054	-6.745
Stand per 31 december	85.182	85.463

Het overzicht van de aflossingsverplichtingen op de onderhandse leningen voor de eerstkomende vijf jaren en verder, gegroepeerd naar rentepercentage, is als volgt:

Jaar van aflossing	Totaal	3-5%	5-7%	7-9%	9-11%
2004	7.055	2.175	3.245	1.544	91
2005	6.662	2.175	3.063	1.333	91
2006	10.293	4.489	4.563	1.150	91
2007	7.694	1.721	5.018	955	0
2008	7.360	1.721	5.018	621	0
2009 e.v.	53.172	13.419	37.929	1.824	0
	<u>92.236</u>	<u>25.700</u>	<u>58.836</u>	<u>7.427</u>	<u>273</u>

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden zijn als volgt samengesteld:

	2003	2002
Kredietinstellingen		
Rekening courant saldi	490	2.311
Aflossingsverplichting langlopende leningen	7.054	6.745
Interest	2.510	2.450
Stand per 31 december	<u>10.054</u>	<u>11.506</u>
Handelscrediteuren	2.836	3.084
Belasting en premies Sociale Verzekeringen		
Loonheffing	-	106
Sociale verzekeringen	49	49
Omzetbelasting	-	-
Pensioenpremies	129	81
Waterbelasting en grondwaterheffingen	550	380
Stand per 31 december	<u>728</u>	<u>616</u>
Overige schulden		
Afkoopsomregeling		
vervroegde uittreding personeel	1.692	1.760
Afdrachten Zuiverings- en Waterschappen	-225	1.079
Dividend		6
Te betalen vakantierechten	683	709
Overige	662	660
Stand per 31 december	<u>2.812</u>	<u>4.214</u>
Totaal kortlopende schulden	16.430	19.420

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

NV Waterleidingmaatschappij Drenthe betaalt IZR premie (Interprovinciale Ziektekosten Regeling) voor oud-werknemers en hun partners. Deze verplichting is niet in de jaarrekening opgenomen. De jaarlijkse premie bedraagt ca. 100 duizend euro.

GietWater BV wint haar water uit oppervlaktewater. De belastingdienst is echter van mening dat desalniettemin grondwaterbelasting verschuldigd is. Derhalve verschilt de directie met de belastingdienst hierover van mening. Met de belastingdienst en op bestuurlijk niveau wordt over deze kwestie overleg gevoerd. De claim tot en met 2003 kan maximaal ca. € 450.000 belopen.

NV Waterleidingmaatschappij Drenthe is tezamen met Waterbedrijf Groningen aansprakelijk voor de schulden van de stichting Waterlaboratorium Noord.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

(Bedragen in duizenden euro's)

Netto omzet waterverkopen

(inclusief heffing grondwaterbelasting)

De netto omzet betreft de opbrengst van:

	Opbrengst		Gemiddelde aantal aansluitingen		Gemiddelde opbrengst per aansluiting	
	2003	2002	2003	2002	2003	2002
Kleinverbruik	28.108	27.087	179.326	177.281	156,74	152,75
Grootverbruik	4.809	4.412	900	893	5.343,33	4.940,65
Levering zusterbedrijven	1.085	1.132				
Vergoeding brandkranen en sprinklers	797	736				
Sub-totaal drinkwater	34.799	33.367				
Industriewaterverbruik	388	373				
Bottelwaterverbruik	117	62				
Gietwaterverbruik	815	749				
Totaal	36.119	34.551				

	Afzet x 1.000 m ³		Gem. opbr. in ct/m ³	
	2003	2002	2003	2002
Kleinverbruik	24.819	24.590	113,30	110,16
Grootverbruik	4.302	4.155	111,80	106,19
Levering zusterbedrijven	2.170	1.912	50,00	59,21

Geactiveerde salarissen

Dit betreft toegerekende personeelskosten aan in eigen beheer vervaardigde productie- en distributiemiddelen.

Overige bedrijfsopbrengsten

Dit betreft alle opbrengsten die geen verband houden met de verkoop van water, zoals opbrengst werken voor derden, opbrengst huren en pachten, vergoeding incasso- en afsluitkosten en meeliftopbrengsten van zuiverings- en waterschappen.

Waterinkopen

Dit betreft ingekochte hoeveelheden water bij zusterbedrijven.

Kosten uitbesteed werk

Tot deze post behoren onder meer de kosten van uitbesteed onderhoud aan terreinen, gebouwen, machines en installaties en leidingwerken, kosten van uitzendkrachten, onderzoek waterkwaliteit en computercentrum.

Personeelskosten

De personeelskosten zijn als volgt samengesteld:

	2003	2002
Salarissen	7.021	6.928
Sociale lasten	833	914
Pensioenlasten	867	806
Pseudo-premies	-189	-171
Overige personeelskosten	443	688
	8.975	9.165
Afkoopsommen vervroegde uittreding werknemers	490	1.760
Totaal	9.465	10.925

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten zijn als volgt samengesteld:

	2003	2002
Immateriële vaste activa	43	38
Materiële vaste activa:		
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	1.633	1.479
Machines en installaties	3.026	2.357
Leidingen en watermeters	1.608	1.575
Overige vaste bedrijfsmiddelen	811	996
	7.078	6.407
Resultaat bij verkoop	-5	-63
Doorbelaste afschrijvingskosten	-77	
	6.996	6.344
Totaal afschrijvingen	7.039	6.382

Overige bedrijfskosten

Tot deze post behoren onder meer de kosten van waterzuivering en waterwinning, huisvestingskosten, kosten technische bedrijfsmiddelen en vervoersmiddelen, reis- en verblijfkosten, belastingen en verzekeringen, porti- en telefoonkosten, adviezen, algemene bedrijfsbehoeften, provinciale grondwaterheffing en vergoeding landbouwschaderegeling.

Grondwaterbelasting

Dit betreft een grondwaterbelasting van € 0,1843 (2002: € 0,1761) per m³ onttrokken grondwater.

Financiële baten en lasten

De rentelasten hebben betrekking op betaalde rente langlopende leningen. De rentebaten hebben met name betrekking op ontvangen hypotheekrente leningen personeel en bouwrente.

Vennootschapsbelasting

De post vennootschapsbelasting heeft betrekking op de berekende belasting over de resultaten van de belastingplichtige dochterondernemingen van de vennootschap.

Overige informatie

Gemiddeld aantal werknemers

Gedurende het jaar 2003 hadden de vennootschap en de volledig geconsolideerde dochtermaatschappijen gemiddeld 159 werknemers (FTE) in dienst (2002:177).

Bestuurders en commissarissen

De commissarissen ontvingen gezamenlijk een beloning van € 17.192 over 2003. De commissarissen in overheidsdienst ontvingen de beloning niet persoonlijk.

Op grond van Boek 2 BW, titel 9, artikel 383 lid 1, kan vermelding van de bezoldiging van de bestuurder achterwege blijven.

Voor winstverdeling (bedragen in duizenden euro's)

Activa	31 december 2003	31 december 2002
Vaste activa		
Materiële vaste activa	110.690	109.156
Financiële vaste activa	<u>10.585</u>	<u>20.573</u>
	121.275	129.729
Vlottende activa		
Voorraden	447	474
Vorderingen	3.586	1.686
Liquide middelen	<u>4.875</u>	<u>3</u>
	<u>8.908</u>	<u>2.163</u>
	130.183	131.892
Passiva		
Eigen vermogen		
Gestort en opgevraagd kapitaal	79	79
Herwaarderingsreserve	903	903
Statutaire reserve	25.747	25.747
Bestemmingsreserve Ambon	567	567
Onverdeelde winst	<u>1.701</u>	<u>—</u>
	28.997	27.296
Langlopende schulden		
Leningen	85.182	85.463
Kortlopende schulden		
Schulden aan kredietinstellingen	10.054	11.506
Schulden aan handelscrediteuren	2.706	2.970
Belastingen en premies sociale verzekeringen	729	536
Overige schulden	<u>2.515</u>	<u>4.121</u>
	<u>16.004</u>	<u>19.133</u>
	130.183	131.892

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2003

(Bedragen in duizenden euro's)

	2003	2002
Netto omzet waterverkopen	34.799	33.499
Geactiveerde salarissen	1.555	1.779
Overige bedrijfsopbrengsten	3.207	2.232
Som der bedrijfsopbrengsten	<u>39.561</u>	<u>37.510</u>
Waterinkoop	1.196	1.148
Elektrische energie	1.343	1.021
Chemicaliën	403	283
Kosten uitbesteed werk	4.401	4.473
Personeelskosten	9.409	10.861
Afschrijvingen	6.628	6.097
Grondwaterbelasting	5.796	5.431
Overige bedrijfskosten	3.987	4.585
Som der bedrijfslasten	<u>33.163</u>	<u>33.899</u>
Bedrijfsresultaat	6.398	3.611
Rentebaten	1.119	1.962
Rentelasten	5.625	5.646
Financieel resultaat	<u>-4.506</u>	<u>-3.684</u>
	1.892	-73
Resultaat deelnemingen	-191	-516
Resultaat	<u>1.701</u>	<u>-589</u>

Algemene toelichting

Algemeen

De grondslagen voor waardering en resultaatbepaling voor de vennootschappelijke en de geconsolideerde jaarrekening zijn gelijk.

Wijzigingen in de presentatie

In verband met wijzigingen in de regelgeving voor de jaarverslaggeving dienen met ingang van 1 januari 2003 bijzondere kosten zoals bijvoorbeeld kosten van reorganisaties en dergelijke in het bedrijfsresultaat verantwoord te worden. Dit is geschied en de cijfers over 2002 zijn dienovereenkomstig aangepast. In de jaarrekening 2002 waren deze kosten als buitengewone lasten verantwoord.

Voorts dient de winstverdeling met ingang van januari 2003 eerst in de jaarrekening verwerkt te worden nadat deze verdeling is vastgesteld. Derhalve is in deze jaarrekening de winstverdeling niet verwerkt.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

Geconsolideerde vennootschappen worden gewaardeerd tegen het aandeel in de nettovermogenswaarde per balansdatum.

Overige activa en passiva

Voor de grondslagen voor de waardering van overige activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

Toelichting op de vennootschappelijke balans

(Bedragen in duizenden euro's)

Materiële vaste activa

De samenstelling en het verloop van de boekwaarden is als volgt:

	Totaal	Gebouwen en terreinen	Machines en Installaties	Leidingen	Overige	Werken in uitvoering
Boekwaarde per 1 januari 2003	109.156	46.429	26.309	30.139	2.013	4.266
Investerings- en aftekosten van derden per saldo	8.333	659	1.734	4.652	975	313
Afschrijvingen	6.711	1.576	2.731	1.597	807	-
Desinvesteringen	88	17	-	1	70	-
Boekwaarde per 31 december 2003	110.690	45.495	25.312	33.193	2.111	4.579
Aanschafwaarde	167.657	59.930	43.145	54.519	5.484	4.579
Cumulatieve afschrijvingen	56.967	14.435	17.833	21.326	3.373	-
Boekwaarde per 31 december 2003	110.690	45.495	25.312	33.193	2.111	4.579

Financiële vaste activa

	Totaal	Deelneming in groepsmaatschappijen	Vordering op groepsmaatschappijen	Overige deelnemingen	Overige vorderingen
Boekwaarde per 1 januari 2003	20.573	-1.370	8.275	363	13.305
Investerings- en aftekosten per saldo	-9.797		426		-10.223
Resultaat deelnemingen	-191	-191		-	
Boekwaarde per 31 december 2003	10.585	-1.561	8.701	363	3.082

De financiële vaste activa omvatten de volgende deelnemingen:

Naam	Vestigingsplaats	Belang
NoordWater BV	Assen	100 %
NorthWater BV	Assen	100 %
Aquanet BV	Rijswijk	400 aandelen
Reststoffenunie BV	Nieuwegein	209 aandelen
Kiwa NV	Rijswijk	35 aandelen
WaterFonds		
Indonesie BV	Rijswijk	15 aandelen
Bos en Golf BV	Assen	40 %

	2003	2002
Eigen vermogen		
Maatschappelijk kapitaal	227	227
Aandelen in portefeuille	-148	-148
Totaal	79	79

	Totaal	Herwaarderings-reserve	Statutaire reserve	Bestemmings-reserve Ambon	Onverdeelde winst
Stand per 1 januari 2003	27.217	903	25.747	567	0
Toevoeging					
Winst 2003	1.701				1.701
Stand per 31 december 2003	28.918	903	25.747	567	1.701

Overige activa en passiva

Voor de toelichting op overige activa en passiva wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Personeelskosten

De personeelskosten zijn als volgt samengesteld:

	2003	2002
Salarissen	6.976	6.884
Sociale lasten	823	895
Pensioenlasten	867	806
Pseudo-premies	-189	-170
Overige personeelskosten	442	686
	<u>8.919</u>	<u>9.101</u>
Afkoopsommen vervroegde uittreding werknemers	490	1.760
Totaal	9.409	10.861

Afschrijvingen

De afschrijvingskosten zijn als volgt samengesteld:

	2003	2002
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	1.576	1.422
Machines en installaties	2.731	2.179
Leidingen en watermeters	1.597	1.570
Overige vaste bedrijfsmiddelen	807	990
	<u>6.711</u>	<u>6.161</u>
Resultaat bij verkoop	-6	-64
Doorbelaste afschrijvingskosten	-77	-
Totaal	6.628	6.097

De overige posten in de winst- en verliesrekening zijn toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

Assen, 28 april 2004

De directeur	De commissarissen
K.J. Hoogsteen	S.B. Swierstra M.J. Augusteyn-Esser G. Evenhuis A. Meijer R.W. Munniksmas G. Vlieghuis

Winstbestemming

Statutaire bepalingen

De statutaire bepalingen ten aanzien van de winstbestemming luiden als volgt:

Artikel 26

- 1 *Van de vennootschappelijke winst kan jaarlijks een door de directie met goedkeuring van de raad van commissarissen te bepalen percentage worden gereserveerd, terwijl daarop voorts in aftrek worden gebracht de niet gedegde verlies saldi van de voorgaande jaren, alsmede de belastingen die ten laste van de winst geheven zijn of geheven zullen worden, zo nodig door schatting vast te stellen.*
- 2 *De aldus resterende winst staat ter beschikking van de algemene vergadering. Van deze winst mag slechts een dividend worden uitgekeerd tot een percentage van maximaal de wettelijke rente. Van het vorenstaande kan slechts worden afgeweken door de algemene vergadering op basis van een besluit genomen met drie/vierde van de uitgebrachte stemmen, tenminste vertegenwoordigende meer dan éénnenvijftig (51%) procent van het geplaatste aandelenkapitaal, in een vergadering waarin tenminste twee/derde van het geplaatste aandelenkapitaal vertegenwoordigd is. Dit besluit behoeft de goedkeuring van de raad van commissarissen genomen met algemene stemmen in een vergadering waarin alle commissarissen aanwezig dan wel vertegenwoordigd zijn.*

Winstverdeling

Voorgesteld wordt het maximaal toegestane dividend, ter grootte van 5% van het geplaatste aandelenkapitaal, aan aandeelhouders uit te keren en het restant aan de statutaire reserve toe te voegen.

Derhalve:

a) Dividend (5%)	€ 4.000
b) Toevoegen aan de statutaire reserve	€ 1.697.000
	<u>€ 1.701.000</u>

Aan directie en commissarissen van
NV Waterleidingmaatschappij Drenthe
Lauwers 3
9405 BL Assen

Accountantsverklaring

Opdracht

Wij hebben de jaarrekening 2003 van NV Waterleidingmaatschappij Drenthe te Assen gecontroleerd. De jaarrekening is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de leiding van de vennootschap. Het is onze verantwoordelijkheid een accountantsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Onze controle is verricht overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde richtlijnen met betrekking tot controleopdrachten. Volgens deze richtlijnen dient onze controle zodanig te worden gepland en uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat. Een controle omvat onder meer een onderzoek door middel van deelwaarnemingen van informatie ter onderbouwing van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. Tevens omvat een controle een beoordeling van de grondslagen voor financiële verslaggeving die bij het opmaken van de jaarrekening zijn toegepast en van belangrijke schattingen die de leiding van de vennootschap daarbij heeft gemaakt, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening. Wij zijn van mening dat onze controle een deugdelijke grondslag vormt voor ons oordeel.

Oordeel

Wij zijn van oordeel dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen op 31 december 2003 en van het resultaat over 2003 in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en voldoet aan de wettelijke bepalingen inzake de jaarrekening zoals opgenomen in Titel 9 Boek 2 BW.

Zwolle, 28 april 2004

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.